

park dendrologiczny, park zoologiczny oraz instytut i gospodarstwa doświadczalne.

W trakcie trwania Konferencji odbyło się rozstrzygnięcie i uroczyste zakończenie konkursu im. J. Paczoskiego, na najlepiej sprawowaną opiekę wybranego obiektu przyrodniczego. W konkursie uczestniczyły zespoły dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych oraz średnich.

W dyskusji końcowej uczestnicy Konferencji wyrazili uznanie oraz wdzięczność inicjatorom i jej organizatorom, proponując równocześnie kontynuację tych spotkań.

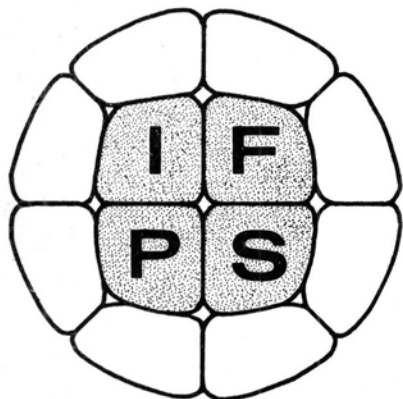
Odbyte w Chersoniu seminarium, określone jako pierwsze, było w rzeczywistości drugim spotkaniem rocznicowym związanym z pamięcią J. Paczoskiego. W 1964 roku odbyła się bowiem w Poznaniu podobna konferencja, połączona z publikacją *Józef Paczoski - w setną rocznicę urodzin*.

Organizatorzy zadbałi o sprawny przebieg konferencji oraz publikację streszczeń wszystkich referatów. Szczegółowy, ładnie wydany program, ozdobiony został stylizowanym rysunkiem *Centaurea paczoskii* oraz portretem Uczzonego.

Stanisław BALCERKIEWICZ, Karol LATOWSKI

BOTANIKA ZA GRANICĄ BOTANY ABROAD

MIĘDZYNARODOWA FEDERACJA
TOWARZYSTW PALINOLOGICZNYCH
International Federation of Palynological
Societies

Jest międzynarodową organizacją, która zrzesza palinologów z całego świata. Celem jej jest przyczynianie się do rozwoju palinologii przez ułatwianie

kontaktów międzynarodowych drogą organizowania zjazdów i rozprowadzania informacji. Federacja wydaje biuletyn pt. *Palynos*, w którym zamieszczane są krótkie artykuły o działalności naukowej jej członków w różnych krajach, wspomnienia o zmarłych palinologach, recenzje książek i komunikaty o odbytych i planowanych spotkaniach palinologicznych, zarówno międzynarodowych jak i lokalnych. Obecnie Federacja skupia 22 towarzystwa palinologiczne lub paleobotaniczne. Jej prezesem jest prof. dr H. Vischer z uniwersytetu w Utrechcie. Polskę reprezentuje Sekcja Paleobotaniczna Polskiego Towarzystwa Botanicznego, a naszym przedstawicielem w Radzie Federacji jest prof. dr Anna Sadowska, Wrocław.

Krystyna WASYLIKOWA

Z ŻYCIA PTB POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

NOWY ZARZĄD GŁÓWNY PTB
New authorities of the Polish Botanical Society

Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Botanicznego w dniu 6 września 1989 r. w Katowicach wybrało nowy Zarząd Główny PTB w składzie:

doc. dr Stanisław Balcerkiewicz
doc. dr Jan Borkowski
doc. dr Anna Bujakiewicz
prof. dr Władysław Bugała
doc. dr Stanisław Cieśliński
prof. dr Jerzy Fabiszewski
prof. dr Janusz Faliński
prof. dr Janina Jasnowska
prof. dr Jan Kornaś
doc. dr Eugeniusz Kuźniewski
doc. dr Karol Latowski
doc. dr Maria Lawrynowicz
prof. dr Tomasz Majewski
doc. dr Janina Mikołajska
dr Zbigniew Mirek
prof. dr Romuald Olaczek
prof. dr Benon Polakowski
doc. dr Lech Ratajczak
doc. dr Maria Reyman
prof. dr Bohdan Rodkiewicz
prof. dr Krzysztof Rostański
prof. dr Anna Sadowska
prof. dr Jadwiga Siemińska
prof. dr Alina Skirgiełło
doc. dr Kazimierz Szczepanek
prof. dr Helena Tokarz
dr Urszula Warcholińska
prof. dr Tomasz Wodzicki

doc. dr Stefan Zajączkowski
dr Tomasz Załuski

Prezydium Zarządu Głównego

Prezes	prof. dr Jerzy Fabiszewski
Wiceprezes	prof. dr Stefan Zajączkowski
Sekretarz Generalny	doc. dr Maria Lawrynowicz
Członkowie	prof. dr Tomasz Majewski
	prof. dr Stanisław Cieśliński
	dr Zbigniew Mirek

Główna Komisja Rewizyjna

dr Krystyna Czyżewska
prof. dr Bronisław Gej
dr Maria Górską-Zajączkowska
prof. dr Tadeusz Przybylski
prof. dr Zofia Starck
prof. dr Jadwiga Wilkoń-Michalska

Maria LAWRYNOWICZ

ZMIANA WYSOKOŚCI SKŁADEK CZŁONKOWSKICH

New member fees of the Polish Botanical Society

Walne Zgromadzenie PTB w Katowicach podjęło uchwałę o podwyższeniu rocznych składek członko-

wskich i wpisowego. Od 1 stycznia 1990 wynoszą one:

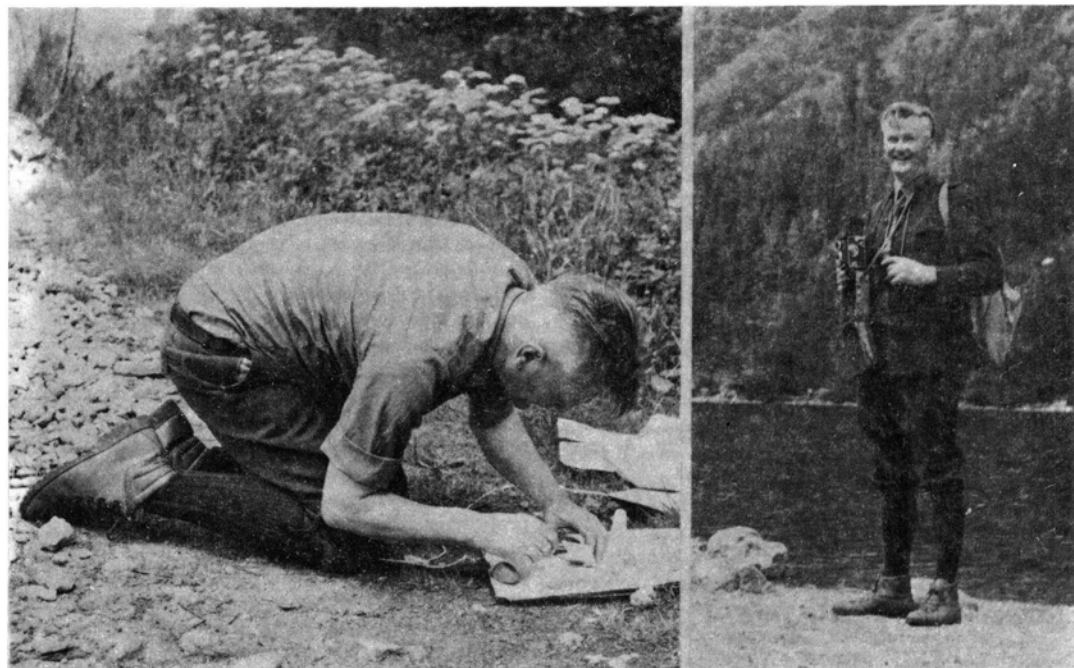
- dla członków zwyczajnych 4000 zł oraz obowiązkowa prenumerata *Wiadomości Botanicznych*,
- dla członków nadzwyczajnych 3000 zł bez obowiązku prenumeraty,
- dla emerytów 500 zł także bez obowiązku prenumeraty.

Wpisowe podnosi się do wysokości 1000 zł. Zmieniono także proporcje podziału składek członkowskich między Oddział a Zarząd Główny. Nowy podział: 50% zostaje w Oddziale a 50% odsyłane jest do Zarządu Głównego. Upoważniono również Zarząd Główny do corocznej zmiany składek, odpowiednio do oficjalnego wskaźnika inflacji.

Maria LAWRYNOWICZ

NOWI CZŁONKOWIE HONOROWI PTB New honorary members of the Polish Botanical Society

Profesor Hans Joachim Schweitzer urodził się w 1928 roku w Kassel w rodzinie inteligenckiej. Zamiłowanie do botaniki zostało mu zaszczipione już w latach dzieciństwa przez ojca, znanego botanika, który na przełomie XIX i XX wieku zbierał rośliny na Śląsku. W latach 1934-1938, jeszcze jako uczeń

Profesor H. J. Schweitzer na wycieczce botanicznej w Tatrach

(Fot. L. Stuchlik)

szkoły podstawowej i gimnazjum, Joachim Schweitzer zgromadził swój pierwszy zielnik. Po uzyskaniu świadectwa maturalnego w roku 1946 rozpoczął pracę w aptece, jako pomocnik. W latach 1950-1953 studiował farmację w Marburgu i Frankfurcie, gdzie już w czasie studiów rozpoczął pracę pod kierunkiem znanego paleobotanika profesora Krausla w Senckenbergmuseum. Po uzyskaniu doktoratu w roku 1956 zachęcony przez swojego mistrza prof. Krausla rozpoczął regularną pracę na stanowisku asystenta paleobotaniki na Uniwersytecie w Bonn. Tam, po śmierci wybitnego paleobotanika Thomsona, w 1957 roku przejął wszystkie wykłady z paleobotaniki i wkrótce w 1962 wyhabilitował się. W pierwszych latach pracy na Uniwersytecie w Bonn profesor Schweitzer odkrył liczne stanowiska flor dewojskich Nadrenii, co umożliwiło mu w późniejszym okresie wykonanie oryginalnych rekonstrukcji wielu ówczesnych roślin. W latach 1963-1970 prowadził cztery ekspedycje paleobotaniczne na Spitsbergen, z których bogate zbiory opracowywane są po dzień dzisiejszy przez Niego i Jego uczniów.

Po niestabilnym okresie na początku lat siedemdziesiątych, kiedy to nastąpiło podzielenie Instytutu na część geologiczną i paleontologiczną, profesor Schweitzer otrzymał stanowisko kierownika Zakładu Paleobotaniki, na którym pozostaje po dzień dzisiejszy. Już w pierwszych latach pracy na tym stanowisku rozpoczął realizację dużego projektu badawczego flor mezozoicznych Iranu i Afganistanu. Dzięki obfitym zbiorom gromadzonym w czasie letnich ekspedycji do roku 1978, powstała unikatowa kolekcja roślin mezozoicznych Bliskiego Wschodu. Ostatnie lata to prace profesora Schweitzera nad florami dewonu, permu-karbonu i mezozoiku w Chinach.

Na podkreślenie zasługuje wkład profesora Schweitzera w zorganizowanie stypendiów naukowych w RFN dla wielu botaników zagranicznych, w tym również polskich. Ma na swoim koncie 70 publikacji naukowych, wśród których są pozycje o podstawowym znaczeniu dla rozumienia ewolucji świata roślinnego. Za Jego największe osiągnięcia naukowe należy uznać odkrycie żeńskich szyszek u *Pseudovoltzia*, stwierdzenie, że rodzaje *Henya* i *Calamophyton* z grupy *Protoarticulatae* należą do grupy paproci, odkrycie kwiatu obupłciowego w rodzaju *Irania* oraz gametofitu i przemiany pokolei u psylofitów. Jest botanikiem wszechstronnym, który w swojej karierze naukowej zajmował się zarówno florami starszymi jak i młodszymi (od syluru po holocen) ze współczesną włącznie. Tej ostatniej jest zresztą wysmienitym znawcą, o czym mogli przekonać się jego liczni polscy przyjaciele z kilku ośrodków, do których przyjeżdża często w ostatnich latach. Każdego, kto był w terenie z profesorem Schweitzerem uderza jego ogromna pasja kolekcjonerska i niespotykana wręcz pedantyczność w obchodzeniu się z zebranymi roślinami. Wierzmy, że wieloletnia serdeczna i owocna więź Hansa Joachima

Schweitzera z polskimi botanikami ulegnie dalszemu zacieśnieniu poprzez Jego honorowe członkostwo w Polskim Towarzystwie Botanicznym.

Profesor Jan Walas urodził się 23.VI.1903 r. w Świątnikach Górnych koło Krakowa. W latach 1924-1929 studiował nauki przyrodnicze na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W roku 1930 otrzymał dyplom nauczyciela szkół średnich, a 23.VI.1931 doktorat z filozofii w zakresie botaniki. W latach 1931-1939 pracował w Instytucie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, najpierw na stanowisku starszego asystenta, później adiunkta.

W okresie drugiej wojny światowej (1940-1945) zatrudniony był w krakowskim ogrodzie botanicznym, przyczyniając się, wraz z pozostałą częścią polskiego personelu, do ocalenia przed zniszczeniem cennych kolekcji roślin. W latach powojennych kontynuował pracę w Uniwersytecie Jagiellońskim, uzyskując 20.VIII.1946 (na podstawie habilitacji odbytej w 1945 r.) stanowisko docenta systematyki i geografii roślin. W roku 1947 mianowany został profesorem nadzwyczajnym (w 1968 - zwyczajnym) Katedry Systematyki i Geografii Roślin w nowo powstałym Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Z uczelnią tą związał się na wiele lat, poświęcając znaczną część swego czasu na pracę organizacyjną i dydaktyczną. W latach 1945–1956 pełnił funkcję dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Toruńskiego. Mimo wielkiego zaangażowania w prace nad rozwojem toruńskiej uczelni, po blisko ćwierćwieczu Profesor zdecydował się na powrót do macierzystej, krakowskiej wszechnicy. Dnia 1.II.1970 objął stanowisko dyrektora Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym pozostał aż do przejścia na emeryturę 30.IX.1973.

Działalność naukowa Profesora Walasa, na którą składa się ponad 20 publikacji, obejmuje trzy dziedziny: florystykę, systematykę i geografę roślin. Związany przez długie lata z realizacją programu badawczego krakowskiej szkoły botanicznej Władysława Szafera, profesor Walas prowadził głównie badania fitosocjologiczne roślinności górskiej. Do klasycznych pozycji polskiego piśmiennictwa botanicznego należą takie Jego prace jak: *Roslinność Babiej Góry* (1933), *Wędrówki roślin górskich wzdłuż rzek tatrzańskich* (1938) oraz *Les associations des plantes vasculaires des Monts de Czyżczyn* (1949) (publikacja wspólna z J. Horvatem i B. Pawłowskim). Spośród prac skierowanych do szerokiego grona czytelników, na szczególną uwagę zasługują publikacje z zakresu ochrony przyrody: *Rosliny prawnie chronione* (1965) oraz *Atlas roślin chronionych* (1973).

Zbigniew MIREK, Alicja ZEMANEK

V A R I A

KOMITET BOTANIKI PAN W LATACH 1987–1989

Botanical Committee of the Polish Academy of
Sciences in the years 1987–1989

Komitet Botaniki PAN został powołany w roku 1953 przy II Wydziale Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk w celu koordynowania badań z zakresu nauk botanicznych i planowania ich rozwoju. Uchwalony wówczas regulamin (z niewielkimi późniejszymi poprawkami) obowiązuje do dziś. Komitet w obecnym składzie (prof. dr Leon Stuchlik – przewodniczący, prof. dr Tomasz Wodzicki i prof. dr Aleksander Łukasiewicz – zastępcy przewodniczącego, doc. dr Teresa Mrozińska – sekretarz) prowadzi swoją działalność od drugiej połowy 1987 roku. Nawiązując do form już wcześniej wypracowanych Komitet realizuje swoje zadania głównie poprzez organizowanie zebrań o odpowiednio dobranej tematyce, angażowanie na referentów przedstawicieli różnych ośrodków naukowych z kraju i za-

granicy. W okresie swej kadencji zorganizował 4 zebrania plenarne w różnych ośrodkach naukowych. Na Uniwersytecie Warszawskim odbyło się spotkanie na temat Kongresu Botanicznego w Berlinie w 1987 r. W Instytucie Dendrologii PAN w Kórniku miało miejsce zebranie poświęcone problematyce badawczej tego Instytutu. Prof. dr Kazimierz Broicz wygłosił na nim referat dotyczący flory orientalnej oraz obecnego stanu i historii jej poznania. W Instytucie Botaniki PAN zorganizowano zebranie poświęcone polskim badaniom antarktycznym. Wziął w nim udział prof. dr K. Birkenmayer, koordynator tych badań. Ostatnio odbyło się spotkanie w Zakładzie Botaniki Leśnej SGGW w Warszawie, gdzie obok prezentacji działalności i dorobku Zakładu został wygłoszony przez profesora E. Klekowskiego z Massachusetts referat pt. *The influence of plant ontogeny on genetic integrity*. Przeprowadzanie zebrań w różnych ośrodkach botanicznych ma na celu głównie zademonstrowanie i krytyczną ocenę ich dorobku.

Dla usprawnienia swojej działalności Komitet powołał 3 sekcje: Sekcję Fizjologii, Morfogenezy i Cytologii (prof. dr A. Szwejkowska – przewodnicząca), Sekcję Geobotaniki i Ekologii (prof. dr W. Matuszkiewicz – przewodniczący), Sekcję Ogrodów Botanicznych i Arboretów – obecnie przemianowaną na Radę Ogrodów Botanicznych i Arboretów (prof. dr A. Łukasiewicz – przewodniczący) oraz Komisję Kryptogamów (prof. dr A. Skirgiełło – przewodnicząca). W ramach dotacji uzyskanych z II Wydziału PAN, Komitet prowadzi badania naukowe w zakresie następujących grup tematycznych:

1. Chorologia flory polskiej – 5 tematów.
2. Zmiany szaty roślinnej pod wpływem działalności człowieka – 4 tematy.
3. Badania z zakresu taksonomii roślin – 4 tematy.
4. Struktura genomu i jej przemiany w toku filogenezy i ontogenezy – 2 tematy.
5. Studia nad florą i roślinnością poza granicami kraju – 1 temat.

W wyniku prowadzonych badań zostało opublikowanych 15 prac, a 5 dalszych oddano do druku. Na szczególne podkreślenie zasługuje cykl publikacji dotyczących flory Afryki Centralnej autorstwa prof. dr S. Lisowskiego, które ukazały się w Belgii.

W ramach swojej działalności Komitet przedstawia różnorodnie oceny i udziela informacji; wystosował m.in. protest do Ministerstwa Ochrony Środowiska w sprawie projektu budowy zespołu hoteli służących ekskluzywnej turystyce zagranicznej na półwyspie Szeroki Ostrów.

Poza tym przedstawiciele Komitetu byli współorganizatorami IV Ogólnopolskiej Konferencji nt. *Mechanizmy regulacji i morfogenezy układów roślinnych*, zorganizowanej przez Zakład Botaniki Leśnej SGGW. Ten rodzaj działalności wiąże problematykę ścisłe botaniczną z problematyką rolniczą i leśną.